

İSTANBUL BAROSU ENGELLİ HAKLARI MERKEZİ İÇTİHAT BÜLTENİ

Av. Elif Başak Dereci - Av. Mert Önal - Av. Merve Ahu Ataş

Editörün Notları

AVUKAT ELİF BAŞAK DERECİ

Herkese Merhaba!

İstanbul Barosu Engelli Hakları Merkezi Ayrımcılıkla Mücadele Alt Komisyonu olarak düzenlediğimiz yedinci içtihat bülteni ile karşınızdayız. Bu sayımızda iki adet Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ("TİHEK") kararını inceleyeceğiz.

Kararların, bilhassa engelli/sakat bireylerin hak ihlallerine karşı izlenebilecek yollar açısından emsal olmasını ve başvuruculara yol göstermesini umuyoruz.

İçindekiler:

- Editörün Notları 1
- TİHEK: 2023/775 2 sayılı Kararı
- TİHEK: 2023/777 3 sayılı Kararı

TİHEK: 2023/ 775 sayılı Kararı

Başvuru, görme engelli başvuranın, mahallesine erişilebilir bir yol yapılması talebinin ilgili Belediye tarafından yerine getirilmemesinin engellilik temelinde ayrımcılık yasağı ihlali teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

DEĞERLENDİRME

TİHEK ilk olarak iddianın dolaylı ayrımcılık kapsamında incelenmesi gerektiğine karar vermiştir. Kurul, Engelli Hakları Komitesi'nin, ulusal standartları benimseme, yayınlama ve izleme yükümlülüğünün idarede olması nedeniyle, idare tarafından ortadan kaldırılması gereken engel ve kısıtların belirleneceği bir durum analizinin kısa ila orta vadeli bir çerçevede ve etkili biçimde yürütülmesi gerektiğine vurgu yaptığından bahsetmiştir. Kurul, erişilebilirlik düzenlemelerinin herhangi bir talep gelmeden uygulanması gerektiğine, devletin farklı sorumlu gruplar için erişilebilirlik standartlarını tespit etmesinin önemine, değinerek erişilebilirliğin sağlanmamasında mali yetersizlikler gibi nedenlerin ileri sürülemeyeceğine vurgu yapmıştır.

Sonuç olarak Kurul, erişilebilirliğin bir süreç gerektirdiğinin kabulü ile birlikte muhatap tarafından mevcut soruna ilişkin aşamalı dahi olsa bir çözüm önerisi sunulmadığı, bir plan ortaya konulmadığı veya alternatif çözüm önerilerinin değerlendirilmediğini ve muhatabın erişilebilirliği sağlama konusunda isteksiz davrandığını belirterek, muhatabın sağlanması gereken erişilebilirliği sağlamadığı için başvuranın dolaylı ayrımcılığa maruz bırakıldığına **ve ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine** kanaat etmiştir.

TİHEK: 2023/777 sayılı Kararı

Başvuru, tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olan başvurana öğrenim gördüğü okulda bireyselleştirilmiş eğitim programı ("BEP") uygulanmaması, BEP Geliştirme Birimi oluşturulmaması ve destek eğitim odası açılmaması ile geçirdiği kaza nedeniyle yaşadığı sakatlık sonrası kendisine özel tedbirler uygulanması taleplerinin reddedilmesinin engellilik temelinde ayrımcılık yasağı ihlali oluşturduğu iddiası ile ilgilidir.

DEĞERLENDİRME

TİHEK, makul düzenleme yapmama türündeki ayrımcılığın değerlendirilmesi için ilk olarak, makul düzenleme yönünde İdareye yapılan başvuru öncesinde başvuranın içerisinde bulunduğu halin engellilik durumuna uygun olup olmadığının tespit edilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Bu kapsamda Kurul, başvuranın ayağının kırılmasının ardından derslere dinleyici olarak katılma talebini makul düzenleme talebi olarak yorumlamış ve muhatabın bu talebi temelsiz bir şekilde reddetmesini makul düzenleme yapma yükümlülüğüne aykırı olarak değerlendirmiştir.

Kurul, BEP dosyasının mevzuata uygun düzenlenmediğini, okulda destek eğitim odasının açılmadığını ve başvurana destek eğitimi verilmediğini belirterek, başvuranın geçirdiği kaza nedeniyle makul düzenleme talebinin haklı bir neden olmaksızın reddedildiğini ve başvuranın haklılaştırılmayan dezavantajlı duruma sokulduğuna kanaat getirmiş ve her iki iddia bakımından da engellilik temelinde **ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine** karar vermiştir.